

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 31251/2023
18.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Владимир Марковић адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступају Драгана Ђурић и Оља Рађеновић адвокати из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права и издржавању, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 255/23 од 23.05.2023. године, на седници одржаној 18.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА се као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 255/23 од 23.05.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 255/23 од 23.05.2023. године одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Старој Пазови П2 495/19 од 25.01.2023. године којом је измењена пресуда Вишег суда у Сремској Митровици П2 17/18 од 24.09.2018. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, тако што је одређено да тужилац самостално врши родитељско право према малолетној кћерки парничних странака ВВ, рођеној ...2017. године, чије ће место пребивалишта бити код оца, тужена обавезана да на име свог доприноса за издржавање малолетне кћерке плаћа износ од 7.000,00 динара месечно до 15. у месецу за текући месец, а одржавање личних односа детета са туженом уређено тако што ће се одвијати сваке суботе од 09,00 до 14,00 часова, када ће тужена преузимати дете из куће у којој живи, са њим проводити време ван куће без присуства тужиоца, и дете враћати у кућу становања и предавати тужиоцу (став први изреке), одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка (став други изреке) и стављено ван снаге решење о медицинском вештачењу (став три изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредаба члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11,...10/23, у даљем тексту: ЗПП), чије се одредбе примењују у конкретном случају на основу члана 202. Породичног закона, Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити ревизија указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из става 2. наведеног члана због којих би се овај ванредни правни лек могао изјавити у смислу члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетна ВВ рођена је ...2017. године из емотивне везе парничних странака, а очинство тужиоца утврђено је пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П2 17/18 од 24.09.2018. године, којом је одређено да мајка самостално врши родитељско право, отац доприноси издржавању ћерке месечним износом од 10.000,00 динара почев од 20.04.2018. године па убудуће и уређено одржавање личних односа детета са оцем.

Тужилац (рођен 1969. године) је запослен у ЈП „ГГ“ ..., у коме је у првој половини 2021. године остваривао просечну зараду од око 46.000,00 динара; станује у кући у ..., у домаћинству са мајком, сестром и пунолетним сином из претходне ванбрачне заједнице; ужива подршку своје породице у старању о малолетној ћерки, за коју је у кући обезбеђен простор у коме борави и засебна соба у којој спава. Има аутентичну мотивацију и родитељске компетенције за самостално вршење родитељског права, адекватне стамбене услове и подршку породице и способан је да малолетној кћерки омогући безбедне услове за живот. Тужена (рођена 1984. године) је ..., али тај посао не обавља већ је током овог поступка била радно ангажована на разним пословима (продавачица брзе хране, спремачица у ресторану „ДД“, продавачица у пекари).

Привременом мером, донетом у овом поступку 27.12.2019. године, малолетна кћерка парничних странака поверена је оцу на самостално вршење родитељског права. И док се о њој старала мајка и од кад се о њој стара отац, малолетна ћерка парничних странака редовно похађа вртић, здрава је и прилагођена. Родитељи сарађују са васпитачицама (и тужилац, а и тужена док је ћерка била са њом, с тим што тужена не долази у вртић од када је ћерка са оцем) и нису уочени никакви проблеми на пољу њиховог родитељства. Дете се обрадује када дођу по њу, оцу трчи у загрљај који је према њему топао и нежан. Уредног је физичког изгледа и здравственог стања. Односи у породици тужиоца су стабилни, подржавајући, нису уочени ризици који би се на негативан начин одразили на даљи функционални развој детета у породици тужиоца, који показује спремност да се са туженом договори у погледу начина виђања са ћерком. Дете на позитиван начин реагује и на тужену приликом сусрета, њихов однос је топао, а тужена одговара на потребе детета за разменом нежности и додиром.

Током овог поступка у више наврата прибављани су извештаји и налази и стручна мишљења од стране пет органа старатељства: Стара Пазова (20.12.2019, 29.01. 29.05. и 31.08.2020. и 18.01.2022. године), Земун (25.05. и 28.08.2020. године), Звездара (12.11.2020. године), Вождовац (02.08. и 15.09.2021. и 31.03.2022. године) и Палилула (29.08. и 14.11.2022. и 12.01.2023. године), с обзиром на то да је тужена у шест наврата мењала боравиште (Нова Пазова, Батајница, Мали Мокри Луг, Кумодраж, Јајинци, Карабурма), при чему је суд тренутно надлежне органе обавештавао о претходном раду органа старатељства. Органи старатељства су, с обзиром на озбиљност навода тужиоца и чланова његове породице о томе да тужена злоупотребљава алкохол и друге психоактивне супстанце, имајући у виду протоколе по којима поступају и препознате ризике на здравственом плану мајке и начину њеног функционисања, што све потенцијално може да угрози малолетно дете, обављали теренски посете у више наврата и то не само код тужене, већ и код тужиоца и разговарали са парничним странкама, при чему нису били у могућности да сваки пут и остваре контакт са туженом јер је она боравиште мењала не обавештавајући увек орган старатељства о

томе. С тим у вези они су 2020. године (Стара Пазова 29.05.2020, а Земун 28.08.2020. године) предложили и вештачење родитељских капацитета мајке због присутне сумње на болест зависности, које је првостепени суд и одредио 11.05.2021. године.

Органи старатељства бавили су се парничним странкама и током парнице за утврђивање очинства и све време током овог поступка, почев од децембра 2019. године када су били (радници органа старатељства Стара Пазова) у ненајављеној посети код тужене и констатовали да је стамбени простор који она користи хигијенски запуштен, неуредан (у купатило и у једну собу није могло да се приступи због нагомиланих ствари). Дана 31.08.2020. године је констатовано да је целисходно да се односи тужене и малолетне ћерке реализују у сигурним и контролисаним условима како дете не би било изложено ризицима који би могли да утичу на његов даљи емотивни и психолошки развој (орган Стара Пазова). Контакт са туженом није успео да оствари орган старатељства Звездара (извештај од 12.11.2020. године) и Вождовац испрва (извештај од 02.08.2021. године), да би у томе успео у септембру 2021. године, након што се тужена из Кумодража преселила у Јајинце и после две теренске посете известио суд (15.09.2021. године) да су услови у којима тренутно борави мајка погодни за боравак детета. Са адресе у Јајинцима тужена се одселила октобра 2021. године, не обавестивши о томе ни орган старатељства ни суд (штавише, тврдила је на рочишту од 11.01.2022. године да и даље живи у Јајинцима) све до 27.06.2022. године, када је пријавила да живи на Карабурми. Орган старатељства Стара Пазова је 18.01.2022. године обавестио суд да су обавили индивидуалне разговоре са парничним странкама, да дете на позитиван начин реагује на тужену током сусрета и да је њихов однос топао, а орган старатељства Палилула чијем се позиву за 01.09.2022. године тужена није одазвала, разговорао је са туженом 07.10.2022. године и упутио је у Институт за ментално здравље како би се утврдило да ли код ње постоји проблем са алкохолом, заказујући јој нови разговор за новембар. Након тога тужена више није сарађивала с тим органом, нити се одазивала на бројне телефонске позиве, а приликом теренске посете није затечена на датој адреси, због чега тај орган није доставио комплетан извештај суду.

Нижестепени судови су имали у виду лабораторијске и медицинске извештаје за тужену од 31.08.2018. године, према којима је био негативан њен налаз на психоактивне супстанце, као и извештај лекара опште праксе Дома здравља „Јован Јовановић Змај“ из Старе Пазове од 23.01.2020. године, дат након увида у здравствени картон тужене и обављеног разговора са њом, да нема евиденције о томе да тужена има проблем са алкохолом и опијатима, као и то да ја 04.04.2022. године обустављена истрага против тужене због кривичног дела насиље у породици, по кривичној пријави тужиоца. Судови су такође имали у виду и прихватили као аутентичну жељу тужене да врши родитељско старање али су, због свега изложеног, сматрали да постоје ризици код тужене и да она за сада није у стању да обезбеди стабилне, сигурне и одговарајуће услове за боравак малолетне ћерке код себе, све имајући у виду да се тужена није јављала на више позива органа старатељства нити сарађивала са њим, да је била недоступна за стручне раднике надлежних органа старатељства и да их није благовремено обавештавала о променама адреса. Насупрот томе, имајући у виду да су односи у породици тужиоца стабилни, подржавајући и да нису уочени ризици који би се на негативан начин одразили на даљи функционални развој детета у породици оца, који поседује родитељске капацитете и у потпуности је у стању да задовољи све потребе малолетног детета, нижестепени судови су закључили да је у најбољем интересу малолетне ћерке парничних странака да буде поверена оцу на самостално вршење родитељског права, с обзиром да услови живота малолетног детета морају бити сигурни и предвидиви, што мајка досад није омогућила. Одржавање личних

односа детета са туженом нижестепени судови нису одредили са преспављивањем јер орган старатељства Палилула, надлежан према последњем боравишту тужене, није био у прилици да достави потпуни извештај у погледу услова становања и породичних услова у којима живи тужена због понашања тужене, те је закључио да за сада није безбедно регулисати виђање детета са преспављивањем код мајке. Доносећи одлуку о доприносу тужене да издржава малолетну кћерку, нижестепени судови су имали у виду да је тужена радно способна, запослена, са зарадом од 38.000,00 динара месечно, тако да износ од 7.000,00 месечно не може да угрози њену егзистенцију, посебно јер се ради о износу који је досуђен и привременом мером у овом спору од 20.08.2021. године, а све имајући у виду и то да је за задовољавање месечних потреба малолетне ћерке парничних странака неопходан износ од око 35.000,00 динара и да се почев од априла 2022. године накнада за дете на породичном смештају исплаћује у месечном износу од 35.848,00 динара.

По оцени Врховног суда, а супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилно применили материјално право из чл. 60, 61, 67. до 73, 160, 266. и 270. Породичног закона.

Неосновани су наводи ревизије тужене да је одлука у овој правној ствари заснована само на налазу и стручном мишљењу Центра за социјални рад Стара Пазова. Чињенично стање је у овој правној ствари утврђено на основу више извештаја и налаза и стручних мишљења пет органа старатељства, које је суд међусобно обавештавао о томе шта је предузето и какви налази су достављени, али и на основу исказа сведока и парничних странака и оно представља довољну основу за доношење одлуке о вршењу родитељског права и издржавању, због чега је правилна одлука суда да стави ван снаге решење којим је било одређено вештачење.

Неосновани су наводи ревизије да је одлука у овој правној ствари суштински донета на основу тога што је тужилац стамбено обезбеђен и има подршку породице и да је родитељске капацитете обеју странака требало утврдити вештачењем. Нижестепени судови су имали у виду целокупну ситуацију у којој живе и тужилац и тужена, њихов добар однос са дететом, чињеницу да су они обоје мотивисани да врше родитељско право и да одговарају на дететове потребе због чега се њихова малолетна кћерка осећа пријатно у присуству и једног и другог родитеља, али су имали у виду и то да тужена често мења послове и места становања, да је детету потребна стабилност, сигурност и предвидивост и да објективне околности конкретног случаја указују на тренутну немогућност тужене да одговори на минималне потребе малолетне ћерке за стабилношћу услова живота. Одлука коју су донели нижестепени судови, супротно наводу ревизије, није заснована на закључку судова да тужена злоупотребљава алкохол и остале психоактивне супстанце, већ је руковођена околностима конкретног случаја и најбољим интересом малолетног детета парничних странака, коме су за здраво одрастање и правилан и потпун развој неопходни услови који су најбољи могући с обзиром на његове личне и породичне околности, породични и контакти са ширим окружењем, што захтева одређени степен стабилности и предвидивости, стално присуство одрасле особе од поверења које услове тужена тренутно не успева да обезбеди.

С обзиром да је при решавању и осталих питања правилно примењено материјално право и да је законско издржавање одређено на начин који задовољава потребе малолетног детета, а не угрожава ни егзистенцију нити тужене као дужника издржавања нити тужиоца, одлучено је као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП. Правилна је и одлука о трошковима поступка која је донета на основу члана 207. Породичног закона, по слободној оцени, при чему су нижестепени судови водили рачуна о разлозима правичности.

Захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен применом члана 165. став 1. ЗПП у вези са чланом 153. став 1. истог закона, с обзиром да тужена у том поступку није успела.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић